

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto skupaj naprej . . . K 30.—
pol leta 15.—
četrt leta 7-50
na mesec 2-50

za Nemčijo:

celo leto naprej K 34.—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto naprej K 40.—

Vprašanjem glede inzeratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravništvo (spodaj, dvorišče levo). Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

Kajna vsak dan svojo izpustno meteljo iz praznike.

Inzerati se računajo po parabeljonom prostoru in stor: 1 mm visok, ter 65 mm širok prostor: enkrat po 8 vin, dvakrat po 7 vin, trikrat po 6 v.
Podano (tisk prostor) 16 vin, paša in zahvale (enak prostor) 10 vin.
Pri voljnih inzeratih po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročilno vodilo po nakazilu. Na samo plačilo naročbe brez posredstva, denarja se ne moremo nikakor ozirati.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej K 28.— | četrt leta 7—
pol leta 14— | na mesec 2-30

Posamezna številka velja 12 vinarjev

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v l. nadst. levo), telefon št. 84

Južna železnica in jugoslovanski železničarji.

Nas Jugoslovane zanima južna železnica v toliko, kolikor teče po našem ozemlju, vsled tega so za nas važni trije njeni nadzorstveni odseki: Gradec, Trst in Celovec. V teh odsekih je tudi največ naših ljudi v železniški službi. Koliko našega naroda se je že potujilo v tej stroki, to vé sam Bog. V tem oziru prvine sevé celovški odsek; tam so ljudje na milost in nemilost izročeni pomemčenju. Graško okrožje sega živo v slovensko telo. Železnica je tukaj nad vse živahno delovala v prid nemstvu. Gradec je že od nekdaj veljal kot eldorado nacionalcev. Od tam so se vile vse niti nacionalne gonje po Štajerskem. Kdo je spremenil Maribor v nemško taborišče proti Slovincem? — Južna železnica, ki je organizirala priseljevanje nemških uslužbencev ter pomemčenje okoliškega delavca domačina.

Velika krivda zadene tu socialno demokracijo, ki je organizirala delavske mase v nemškem smislu. Kdor se je organiziral, ta je postal Nemec in z njim njegova družina. Jugoslovanska socialna demokracija je imela dogovor, da se gori v Mariboru in na meji ne vmešava, zato je prišlo tam tako daleč z našimi ljudmi. Ko je začela Zveza jugoslovanskih železničarjev delovati tudi v Mariboru, se je pa očitelo, da razdvaja proletarijat.

Tudi slovenskega uradništva je v celovškem in graškem odseku prav malo; kar ga pa je, opravlja vzlic sposobnosti le nižje posle. Na prste sešteje mo lahko naše načelnike po Štajerskem in Koroskem. Kakšne razmere so nastale med vojno, to vé slovenska javnost iz interpelacij naših poslancev. Prav do zadnjega so hoteli uničiti naše ljudi in pri tem so prav metodično postopali. Da je bil graški inšpektorat v zvezi z Volksratom, je brez dvoma. Skratka, slovenski uradnik ali delavec je bil »vogelfrei«.

Pri tržaškem inšpektoratu je bilo od nekdaj v toliko bolj, ker so bili nižji uslužbenci zvečine sami Slovenci, bilo je pa tudi dosti slovenskega uradništva in celo načelnikov je bilo precej naših. Pred leti se je železnica na proga tega inšpektorata vsaj deloma držala načela glede jezikovne kvalifikacije.

Vodilni uradniki v Trstu so bili res sami Nemci, pa so vsaj po malem lomili naš jezik. Prejšnji prometni ravnatelj je celo slovenske uradnike posebno cenil radi njih jezikovne sposobnosti, poštenosti in splošne uporabnosti. Tako je prišlo celo nekaj Slovencev do vodilnih mest 2. vrste v tržaškem inšpektoratu; dobili smo nekaj kontrolorjev.

Z nastopom prometnega ravnatelja Prašnikarja pa se je pričel preobrat na slabše. Gosp. Prašnikar je kranjski rojak. Bližnje sorodnike ima pri Zagorju, ki še besede nemško ne umejo. Torej pravi Janičar. Pod njim je zadovoljil Volksrat pravo veljavo in vpliv v 3. inšpektoratu.

Stari gospodje, blagohotni Nemci, so morali oditi, njih mesta so zavzeli kričarji. Izpraznjeni postaje so dobivali nesposobni Nemci: Rakek Lušicki, Brezovic Stefan, na razne postaje so bili pridržani Nemci kot prisilniki. Gonia z nemškim službenim jezikom se je zlasti gojila s Prašnikarjevega mesta. Postajenačelnik v Ljubljani je postal nemec le zato, ker še niso imeli pripravljenega primerne svojega človeka.

Sedaj je prišel v Trst še mlad uradnik dr. Daser za prometnega kontrolorja: hud nemški nacionalist, pravi zastopnik Volksrata. Udeležil se je tu kot južnoželezniški Wieser. Slovenske uradnike strahno sovraži. Projektor njegov pa je bil prometni referent Eberhart. Na videz prav do-

ber gospod, ampak slučaj je ne more biti, da so se izvršile vse proti Slovincem naperjene stvari pod njegovo ero. Izza časa vojne in njegovega delovanja navajamo samo najmarkantnejša fakta: nenadno premeščenje Slovencev dr. Faturja, da je zasedel Nemec njegovo kontrolorsko mesto; Škerjanca, Cernigoja, ovadba proti Jakhu, Planinšku, naposled Vrečkovo premeščenje, da so se iznebili nevarnega tekmeča nasledniku Eberhartovemu itd. Najnovejšo maslo gospoda Eberharta pa bo vopoklic mladega, neizkušenega načelnika Stefana iz Brezovice k inšpektoratu v izučitev za kontrolorja. Tako bodo slovenski kontrolorji kmalu na cesti.

Ta dejstva očito razkrivajo medsebojno zvezo, med Volksratom, njegovim oficijalnim eksponentom drjem Daserjem in vnetimi pomočniki Eberharti, Prašnikarji i. dr.

Kaj se je uganjalo z nemškim službenim jezikom, je dovolj znano. Namah so hoteli vse osebe pomemčiti. Ukaz na ukaz je prihajal: naravno najboljši interpreti teh ukazov so bili nemški načelniki in uradniki. Ob času najhujših naporov v službi, ko se je ves personal postrtovalno trudil, da s pravim nmevanjem in izvrševanjem prometne službe paralizira nešteto napadne ukrepe, ki so jih izdajali nemški nesposobni višji uradniki — so ljudje kot Prašnikar, Daser, Grundner itd., v zvezi z Baravalem in drugimi zastopniki generalne inšpekcije, naše ljudi neprestano sekirali radi nemškega službenega jezika. V Ljubljani se je tiralo tako daleč, da je izginilo mnogo najneznatnejših napisov v slovenskem jeziku znotraj postaje n. pr. »šola« itd. Če pride privatna stranka k postajenačelniku, se ji svetl nasproti nad vrati v prometni pisarni samonemški napis »Stationschef« na prostoru, kjer se je včasih še čitalo tudi slovensko: »k postajenačelniku«.

Naši ljudje so z gnevom v srcu prenašali težkoče državnega absolutizma, spojenega z germanizatoričnim nasiljem. Južna železnica je prava slika avstro-ogrške države; tudi ona ima dualističen ustroj in tudi njo si je nemški birokrat izgovoril za svojo domeno. Radi nezmožnosti nemške birokracije prvi naša država propasti nasproti — tudi južni železnici se bliža popolna paraliza vsled slepih in gluhih Prašnikarjev, Weberjev i. dr.

Mera pa še ni polna. Ni dosti, kar so nam storili Nemci hudega dosežaj v tej vojni — ni dosti, da so v naše srede špijone postavljali, nas ovajali, denuncirali, premeščali, v vojsko pošiljali itd. — Volksrat je zoper na delu.

V dogovoru s Volksratom nas je iznenadila Južna železnica s posebnim novoletnim darilom.

Dosedanji prometni referent tržaškega tkzv. slovenskega inšpektorata gosp. Eberhart je premeščen v Gradec. Pred leti je prišel iz Tirol v Trst ter je preskočil kopo kolegov kontrolorjev, za to, da je bilo mesto ohranjeno Nemcem. Bil je predstojnik srednjih zmožnosti, kateremu je veljal Nemec vse, če tudi ni imel nikakih sposobnosti. Najmlajši kontrolor dr. Daser mu je bil bog. Ko je ta prišel v Trst, se je izkazal za najboljšega agitatorja nemških društev. Mnogokrat je provociral Slovence kot neprijatelje.

Ne bi se pečali s tema gospodoma. Če ne bi bilo mesto, ki ga je zavzemal gosp. Eberhart, ono mesto, s katerega se deli veliki večini jugoslovanskih južnih železničarjev pravica ali krivica.

Pomniti je treba, da je samo prometnega ošobja v tržaškem inšpektoratu do blizu 2500 oseb: do 400 uradnikov, 200 poduradnikov, 900 nižjih uslužbencev in 1000 delavcev, v mirnih časih še mnogo več.

In koga je izbrala Južna železnica po premeščenju dr. Faturja in Vrečkota naslednikom referenta g. Eberharta? Šla je preko starejših gospodov, tudi Nemcev, ki so mogoče celo jezikovno kvalificirani, šla je preko starejših in sposobnih Slovencev in Italijanov. Merodajna ni bila starost in sposobnost, ampak plačet nemškega Volksrata, da

je izbrala našega narodnega sovražnika dr. Daserja z 11 službenimi leti!

Dr. Daser, ta zastopnik Volksrata, delil bo torej odslej našim južnim železničarjem pravico v podobni brutalnosti, tihi persekuciji, denunciaciji in diskvalifikaciji.

Ne vemo sicer, kako stališče bodo zavzele obče uradniške organizacije nampram temu imenovanju, to pa približno, da mi jugoslovanski železničarji odločno protestiramo proti temu imenovanju ter izjavljamo, da ne moremo imeti zaupanja v tega mladoletnega gospoda, ki se v službi ni izkazal sposobnega moža, da bi zavzemal tako važno mesto prometne službe, temveč kot strupenega sovražnika nas vseh.

Mi ne bomo izvajali nobenih konsekvenc iz tega imenovanja, svarimo celo naše ljudi pred vsem, kar bi se lahko smatralo kot sovražnost proti novemu predstojniku! Vsem naj sedaj velja to imenovanje kot opomin, da se še tesneje oklenemo Zveze jugoslovanskih železničarjev, za katero stoji Jugoslovanski klub in z njim celi narod.

Trdno upamo, da ne bo dolgo, da bodo vsa ta imenovanja popolnoma brezpomembna.

Tudi pri železnici in zlasti pri Južni železnici, se bo pokazal uspeh deklaracije, ki zahteva samoodlobo jugoslovanskega naroda, in takrat nam zasije drugo sonce. Tudi mi železničarji smo del naroda, tudi na nas pride del samoodlobovalne pravice. Ker pa logično sledi iz pravice tudi dolžnost, bo naše delo v bodočnosti ohraniti, braniti in sovladati naše železnice, ki so žile naše jugoslovanske zemlje!

Strmino se vsi brez razlike političnega naziranja v jedno edino vrsto: v Zvezo jugoslovanskih železničarjev, da dosežemo velike cilje našega naroda! Stvar Jugoslovanskega kluba pa je, da zabeleži ta najnovejši čin Južne železnice, oziroma gospoda Prašnikarja v debelo knjigo debet-konta njene uprave.

Dikl.

Pogajanja za mir.

SEPARATNA POGAJANJA Z RUSIJO.

Dunaj, 28. decembra. Korespondenčni urad javlja iz Bresta Litovskega dne 27. decembra: Posvetovanja zavvezniških delegacij z zastopniki Rusije o specialnih vprašanjih so se tudi danes nadaljevala. Posvetovanja so med tem tako napredovala, da je pričakovati kratkega prekinjenja, da se morejo delegacije posvetovati s svojimi domačimi oblastnjami.

Pogajanja v Petrogradu.

Berolin, 26. decembra. Danes zvečer odstopuje nemška komisija pod vodstvom grofa Mirbacha v Petrograd, da uredi izmeno civilnih vjetnikov in za službo nezmožnih vojni vjetnikov ter obnovi stike med obema državama.

UKRAJINA IN SEPARATNI MIR.

Amsterdam, 27. decembra. (K. ur.) Lausanski poročevalec »Algemeen Handelsblad« poroča, da je izvedel, da so stari Anđeli in Francozi pri ukrajinski Radi diplomatne korake, da preprečijo, da bi se Ukrajina udeležila sklenjenega separatnega mira. Enten-ta da bo zato priznala Ukrajino kot glavno rusko državo ter kot središče za novo organizacijo ruske države.

VPRAŠANJE DO ZAPADNIH ENTENTNIH DRŽAV.

Budimpešta, 2. decembra. (K. ur.) Govorec o dosedanjih dogodkih in uspehih mirovne konference v Brestu Litovskem piše »Pester Lloyd«: Na jasn vprašanje, katero je stavila mirovna konference v Brestu Litovskem, bo moral priti jaseen odgovor. Se enkrat nudi četverozveza roko za splošni mir. Ministri zapadnih držav se ne bodo po izjavi grofa Czernina več skrivali za svoje stare izgovore, da centralne države prikrivajo svoje vojne cilje, niti se ne bodo mogli več zateči k novim taktičnim

lito. Sprejeli pa jih je hud ogenj odbijalnih baterij in naši v naslednje vrelilecletli aparat so jih hitro napadli, da so se morala umakniti, predno so izvršili svoje podjetje. Sestreljenih je bilo 8 sovražnih letal. Proti pal poskus, ali bila je zadnjica nad hribom Bellunom in prisiljena, umakniti se, pri čemer je izgubila tri letala. Od sestreljenih 11 sovražnih aparatov jih je padlo 8 v naše in 3 v sovražne črte. Naši aparati so se vrnili vsi nepoškodovani na svoje letališče. Napad s bombami je povzročil samo neznatno škodo.

KRIZARKA »CHATEAU RENAULT« IN NEMŠKI PODMORSKI COLN.

Berolin, 27. decembra. (Kor. urad.) Glasom podrobnega poročila o potopitvi krizarke »Chateau Renault« je domnevati, da je bil nemški podmorski coln, ki je v tridnevnem napadu potopil krizarko, uničen. Razveseljuje se, da je bila glasom francoskega poročila skoraj vsa posadka rešena.

MOBILIZACIJA NA GRŠKEM.

Lugano, 27. decembra. (Kor. urad.) Glasom poročila »Agenzie Stefanie« iz Aten, je izjavil grški vojni minister v intervju s sodelavnikom lista »Athens«, da se bo sklenila splošna mobilizacija. Izšel bo poziv na grške vojne obvezance in dezerterje grške, francoske, italijanske in egiptovske vojske, da se do 23. januarja zgleda, v katerem slučaju se jim zadržijo, da ne bodo kaznovani.

Iz Soluna.

Milan, 27. decembra. »Secolo« poroča iz Soluna, da je general Sarrail iz odstopal na Francosko. General Guillaumet se je z zaupanjem izrazil o trdnosti vojaškega položaja zaveznikov v Macedoniji.

Angleške stranke za nadaljevanje vojne.

Haag, 27. decembra. Reuter naglašja, da so vse politične stranke za nadaljevanje vojne do končne zmage in da se zavezništvo za to, da se nemške kolonije v Tihem oceanu vržejo.

Wilson in uprava ameriških železnic.

Washington, 26. decembra. (Reuter.) Predsednik Wilson razganja, da v petek opušča prevzame vodstvo vseh železnice Združenih držav. Mc. Adoo je bil imenovan za generalnega železniškega ravna, telja.

ENTENTINA ČESKA ARMADA.

Zeneva, 27. decembra. Francoski tisk list objavlja dekret o organizaciji polne česke armade. Dekret vsebuje 6 točk, ki določajo: 1. Nova armada se bo pod francoskim vrhovnim poveljstvom, toda pod lastno zastavo, borila proti centralnim državam; 2. politično bo podrejena česko-slovaškemu narodnemu svetu v Parizu; 3. skrb za novo armado prevzame francoska vlada; 4. glede organizacije so zanj obvezne iste določbe, kakor za francosko armado; 5. nova armada sestaja iz čehov in Slovkov, ki služijo sedaj v francoski vojski ter njihovih rojakov, ki so drugje zaposleni; 6. podrobnejše določila izda francoski ministerstvo svet.

»Tempe« pristavlja, da je trajal boj za ustanovitev posebne česke armade nad dve leti. Sedaj sestavljajo novo divizijo, katere poveljstvo prevzame prof. Masaryk.

Politične vesti.

Ustanovitev ministrstva za socialno skrbstvo. »Wiener Zeitung« objavlja zakon o ustanovitvi in delokrugu novega ministrstva za socialno skrbstvo ter cesarjevo lastnoročno pismo, ki imenuje ministra Dr. Mataja ministrom za socialno skrbstvo.

Poslanec dr. Korošec o aktualnih vprašanjih. V razgovoru z urednikom prškega »Venkova« se je izjavil načelnik Jugoslovanskega kluba poslanec dr. Korošec o samoodločbi narodov, o dualizmu in o mirovnih pogajanjih takole: Kar se tiče načela samoodločbe narodov ne smemo pozabiti, da je sam sedanji minister zunanjih zadev grof Czernin bil nekaj časa zagovornik samoodločbe nemadžarskih narodov na Ogrskem. Znan so njegovi članki v »Reichspost« in njegova tozadevna brošura. Splošno se trdi in pričakuje, da nam vojna prinese novo organizacijo ljudstva in povsem naravno je, da se more to zgoditi le na temelju samoodločbe narodov. Grof Czernin je še sedaj spočetka zavzemal to stališče in pravzaprav ne najdem razlogov, zakaj ga je tako naglo opustil. Mi vidimo, kako daleč gre danes v tej stvari ruska vlada. Toda to ne more biti povod, da bi se samoodločba odklanjala. Samoodločba je popolnoma zagotovljena, če bi se ravnali v zmislu poslanice predsednika Wilsona, ki izrečno izjavlja, da Amerika noče monarhiji niti škodovati, niti jo oslabiliti, temveč da hoče le osvoboditi nene narode zatiranja. Najboljše sredstvo, da se to doseže, je naša deklaracija. Tako pridemo boljševiskemu stališču najbolj nasproti. Dualizem je zgrajen na temelju nadvlade dveh plemen: madžarskega in nemškega. Nadvlada enega naroda pomeni zatiranje drugih. Pa ne le to, pokazalo se je, da je dualizem nemogoč tudi z ozirom na svetovni mir. Način, kako vladajo Madžari, je izval krike bolesti, ki so jih slišali tudi znan. To ne velja le za Ogrsko, temveč tudi za Hrvaško, Bosno in Hercegovino. Dokler bodo trajale te razmere, bo mir tudi pri sedanjih vojni le premirje, sklenjeno na daljšo ali krajšo dobo. Ako naj bo mir res stalen, mora zadovoljiti vse narode, mora biti mir narodov. Zato se mora skleniti s sodelovanjem narodov. To hoče naš predlog, ki smo ga stavili v parlamentu. Mi nočemo seveda, da bi zastopniki narodov tvorili le nekako spremstvo grofa Czernina, da bi bili pri mirovnih pogajanjih le gledalci, mi smo hoteli

da bi imeli naši zastopniki pri končenici sedež in glas. Ministrski predsednik Seidler si je domneval očitno, da naj fungirajo zastopniki narodov kot nekaki svetovalci, mi stojimo na stališču, da bi morali sodelovati. Le tako je mogoče doseči trajni mir.

Za načelnika ljubljanske »Zadruge Zveze« je bil kot naslednik pok. dr. Kreka izvoljen načelnik Jugoslovanskega kluba dr. Anton Korošec.

Strankin zbor Jugoslovanske socialnodemokratske stranke se je vršil 25. in 26. t. m. v Ljubljani. Na zboru je popolnoma zmaga stara centralistična struja in v ožji izvrševalni odbor so bili izvoljeni: Mihael Cobil, Anton Kristan, Josip Petelin, Viktor Zore in Marcel Zorja. Širši izvrševalni odbor pa tvorijo: Anton Andrejčič in Jožef Kopač (Trst), dr. H. Tuma (Gorica), Ivan Leskovec (Istra), Ivan Stravs (Idrija), Ignac Sitter (Trbovlje), za Stajersko, Stefan Vošang za Koroško. Kot cenzurna oblast nad »Naprejem« bodo poslovali: M. Cobil, Anton Kristan, Ivan Milnar in dr. Tuma. Niti v ožjem niti širšem izvrševalnem odboru se ne nahaja zastopnik mlajše struje.

Vojnokreditni zavod za južno vojno okrožje bo imel svoj sedež začasno v Celovcu. Mogel pa bo svoj sedež spremeniti s privolenjem finančnega ministra. Iz Trsta nam poročajo, da se tamkaj močno deluje na to, da bi se zavod preselil tjakaj, ker bo tam osredotočeno delo za obnovo Primorja. Iz vrst trentinskih poslancev nam je došla vest, da bo za Trentinsko ustanovljena podružnica, zato jih Celovec nič ne moti. Na podlagi te vesti pa hočejo Goricki, naj se ustanovi za nje v Ljubljani ali Trstu podružnica. Mnogo bo odvisno od tega, kako bo sestavljen upravní svet, ki bo štel 15 članov, in sicer po dva iz Dalmacije, Istre, Trsta, Goriske, Kranjske in Koroške in trije iz Tirolske. — Od teh bodo Slovani: 2 iz Dalmacije, 3 iz Primorske, biti bi morala dva iz Kranjske in eden iz Koroške. Ker bodo ti imenovani na predlog deželnih šefov, pričakujemo, da bosta na Kranjskem res imenovana oba Slovenca. Iz srede tega upravnega sveta bosta imenovana predsednik in podpredsednik. Ker je pričakovati solidarno postopanje Slovkov in Italijanov, bo mogoče spoznameti se tudi za predsednika in podpredsednika, — in tudi glede na stalni sedež zavoda se bo potem mogoče domeniti. Vsekakor pa je Celovec v vsakem oziru docela neprimerno mesto za sedež tega zavoda. Ako je za Trentince bolj priročno nego n. pr. Ljubljana, pa je za Dalmatince toliko bolj od rok. — O teh rečeh bomo še obširneje govorili.

Odprto pismo poslanca Modračkega voditelju nemške socialne demokracije dr. Adlerju. Češki socialnodemokratski poslanec Fr. Modraček objavlja v »Socialističkah Listih« odprto pismo dr. Viktorju Adlerju, v katerem pravi: Čitam v listih, da ste morali na javnem shodu v delavskem domu XX. dunajskega okraja, na katerem ste branili avstrijsko diplomacijo in grofa Czernina, vsled odpora lastnih sodrugov umolkneti. Kričali so na Vas in Vam klicali »Pej!«, kar se Vam gotovo še ni zgodilo nikdar na socialnodemokratskem shodu. Vem, kaj pomenja Vaše delovanje v zgodovini avstrijskega proletarijata in visoko cenim Vaše zasluge; obžalujem, da ste postali predmet napadov lastnih svojih sodelavcev. Vendar svojim sodrugom tega ne smete zameriti. Ni mogoče, da bi Vi ne razumeli duševnega razpoloženja delavca v četrtem letu vojne, v katero padajo ognjene iskre z vzhoda. Ne čudite se, da je nemški delavec zapazil neskladnost med malo politiko Vaše stranke in ogromnimi dogodki, ki pretresajo svet, med revolucionarnimi tradicijami svojega gibanja in Vašo politiko, katere misli, da zadostujejo govori v parlamentu, katere verjame diplomatom, ki jim že skoro nihče ne verjame, katere kloni glavo, ki jo reakcija vedno ponosneje dviga. Prebivalstvo cele države si želi miru in narodne samoodločbe. Ta gesla so prišla od vzhoda, kakor nekdanji evanglij. Vsi vemo, da je njih uresničenje v državi v rokah nemškega delavstva, da je ves napor ruske demokracije znan, da so njene ideje pri nas brez moči, dokler nemško delavstvo v velikem boju za mir in svobodo ostane pasivno. Čakamo, da nemško delavstvo spregovori. Zakaj mu mašite usta? Zakaj preprečate, da bi se zopet postavilo na čelu trepečega proletarijata? Vi pravite, da nemško delavstvo vé, kaj mu je storiti, da ne potrebuje nobenih nasvetov od drugih in da se mora ravnati po lastnih razmerah. Razmere so danes povsod strašno enake, cenjeni sodrug, in nasveta potrebujemo danes vsi. Nemško delavstvo je danes vjeto, iz tega vjetništva se mora osvoboditi, pa bomo imeli mir in svobodo vsi, mi in vi, češko ljudstvo, jugoslovansko ljudstvo, nemško ljudstvo itd. Kakor hitro se nemški delavec postavi za ljudska gesla današnje dobe, bode imel po boku vse avstrijske in ogrske narode. Upam, da razumete smisel mojih besed, akoravno niso izgovorjene do konca. Kar vsi mislimo, kar nam je vsem na jeziku, tega ne potrebujemo reči nikomur. Drug drugega zadržujemo, da bi se nobeden izmed nas ne mogel ganiti. Ali bi ne bilo časa, da si to priznamo? Minulost je postavila med nas meje in razna nesporazumjenja. Toda navzlic temu, da delavstvo vsakega naroda hoče iti in pojde tudi svojo lastno pot, je nemogoče, da v času potrebe, ko gre za življenjske interese vseh in ko grozi nevarnost nam vsem, združimo skupne moči. Častiti sodrug! Delavstvo na shodu XX. dunajskega okraja Vas ni hotelo razžaliti, Vam ni hotelo povzročiti bolečine, ne! Hotelo Vam je samo pokazati, da že samo čuti to, kar sem Vam povedal. Ali ste razumeli? Ali se Vaša stranka po tem ravnala: Videli bomo!

Koroško-nemški nacionalci sklicujejo za prihodni mesec v Celovec poseben nemški shod, na katerem hočejo protestirati, da se sedaj Slovenci, oziroma Jugoslovani javno pritožujejo proti persekucijam za časa vojne, češ, da so te pritožbe provokacija Nemcem. Na tem shodu bo poročal poslanec Dobernig.

Za nemški mir, kakor imenujejo Vsenemci mir narodnega nasilstva, so sestavili sedaj celo v Gradcu poseben odbor, ki si je dal ime »Ausschuss deutsch-österreichischer Vaterlandsfreunde«. V tem »Ausschuss« igrajo zopet nesrečni profesorji prvo vlogo. Načela za nemški mir po grški metodi naj bodo sledeča: 1.) Mir naj zagotovi nam in zaveznikom trajna vojaška, politična in gospodarska »svarstva«, naj razširi naše ozemlje v »kolikor je to potrebno« in naj nam nudi odškodnine v razmerju naših žrtv in uspehov. 2.) Avstrija naj se preuredi tako, da bo predvsem povsod zavladala »neobhodni« nemški državni jezik. 3.) Nemškemu narodu kot »požrtvovalnemu nositelju avstrijske državne misli« se mora zagotoviti politična, narodna in gospodarska pozicija. Odbor pozivlja vse, ki so dobre volje, naj se pridružijo graškemu programu.

O trajnih podlagah Avstrije razpravljajo v nemških listih neki privranci docent dr. Albrecht Wirth. Dokazuje, da je treba Avstriji take uprave, kakor so jo imeli Rim, Bizanc in Turčija! Avstrija mora postati imperij, ki bo s pomočjo nemščine obvladala tuje narode ter jih s centralističnimi metodami držal skupaj. Avstrija naj se drži bizantinskega vzora, naj se pa ogiba nevarnosti, ki je postala njenim prednikom, rimski, bizantinski in turški državi, opasna, namreč naj ne pusti, da prevladajo v njej tuji narodi. Tej opasnosti se Avstrija najbolje izogne, ako se čim najhitreje pridruži Nemčiji.

Nemci o težnjah avstrijskih Nemcev. »Frankfurter Ztg.« javlja z Dunaja: Kakor Vsenemci napadajo nemškega državnega tajnika dr. Kühlmanna, tako se avstrijski fevdalci in njihovi pristaši zaganjajo v grofa Czernina, pa ne toliko vsled izrazitega mirovnega prava njegove politike, nego

kluba. Obenem najhvaležneje pozdravljamo mirovno prizadevanje sv. Očeta in našega preljubljenežnega vladarja, proseč vsesamogodnega Božja, da ustavi strašno mednarodno sovraštvo in prelivanje krvi, ter nam in vsemu svetu nakloni vsestranski mir, medsebojno ljubezen in odkritosrčno zaupanje. — Želimlje, dne 23. decembra 1917. — Občinski odbor: slede podpisali. — Jožef Ušnik, župan.

Občinsko starešinstvo Cerkev na Goriskem se v svoji seji dne 22. decembra 1917 soglasno pridružuje deklaraciji Jugoslovanskega kluba, podani v parlamentu dne 30. maja 1917, pozdravlja zastopnike, jim izreka popolno zaupanje in jih pozivlja, da na tej zahtevi naroda neomajno vztrajajo. Obenem izreka Ni. prevzivo, nosilci kneževstva ljubljanskega dr. Antonu Jeličiču najvrednejšo zahvalo za krepak nastop v korist misli ujediniteljstva Jugoslovanskega kluba, ter ga zagotavlja svoje hvaležnosti in ljubezni. — Bivšemu voditelju S. L. S. dr. Susteršiču, ki zapuša svoj narod v najodličnejši in narenejši časih, pa izreka svoje nagloboje ogorčenje in popolno nezaujanje. Končno se pridružuje mirovno prizadevanjem njegovemu, c. kr. apostolskega Veličanstva presvitega cesarja Karola I. in njegove svetosti papeža Benedikta XV. Vsemogočni naj blagoslovi njun trud in nam skoraj podeli zaželjeni mir. — Župan: Ivan Eržen. Podžupani: Franc Tavčar, Anton Gajet, Josip Plenič, Ivan Brejc, Franc Maver, Peter Hadalin, Ivan Platiša. — Starešine: Anton Mlakar, Blaž Kobal, Franc Gantar, Jožef Jereb, Ivan Bašič, Franc Zalc, Ivan Pavšič, Franc Prebel, Andrej Mezek, Matevž Bevk, Ivan Selak, Miha Mlakar, Peter Kosmač, Ivan Gosar, Anton Rejc, Jernej Bevk, Anton Gruden, Andrej Močnik, Jernej Lahmar, Franc Mlakar.

Izjavi p. t. starešinstva občine Cerkev na dne 22. decembra 1917 se pridružuje duhovščina cerkijanske. — Cerkev, 22. decembra 1917. — Ivan Kunšič, dekan.

Dalmatinsko duhovništvo za deklaracijo. Dosedaj se je izjavilo katoliško duhovništvo v šibenski, splitski in hrvaški nadškofiji za majoško deklaracijo Jugoslovanskega kluba. Zadnji splitski »Dan« prinaša enako izjavo za jugoslovansko deklaracijo katoliškega duhovništva v okoliših Hvara in Visa.

Bosanski Franjevci so objavili, da so solidarni z deklaracijo Jugoslovanskega kluba od 30. maja in pravijo v tej svoji izjavi: Do danes smo molčali; mislili smo, da je svetovna vojna vsakega dovolj pončila o tej potrebi. Toda nekaj časa že se javlja na gotovih straneh vedno večji odpor, ki hoče zvovala preprečiti to naravno zahtevo in zlorablja naš molk v Bosni, češ, da avtohtoni živeli pri nas ni za zgoraj navedeno, nujno ujedinitenje.

Slovenske narodne žene in dekleta za deklaracijo.

Slovenske narodne žene in dekleta občin Senežeče, Dolenja vas, Senože in Laže se v duhu in srce pridružujejo v polnem obsegu slovenski izjavi Slovencek za svobodno Jugoslavijo v zmislu majniške deklaracije Jugoslovanskega kluba. — Sledi 428 podpisov.

Bolgari.

O Bolgarin zadnje dve leti skoro nismo nič pisali. Njih vojni uspehi proti Srbiji in Rumuniji so v tako tesni zvezi z nemško - avstrijskim bolgarskim nastopom, da je bilo težko o Bolgarin posebe poročati. Če je bil kralj Ferdinand z Dunaja ali iz Berlina odlikovan, je bila to končno boljša stvar bolgarske dinastije nego bolgarskega naroda in zato s staljša demokracije manj važna, če tudi značilni dogodek. Končno moramo reči, da naši nekdanji bolgarski znanci ne prihajajo ne k nam ne med ostali slovenski svet, tako da nimamo o Bolgarin direktnih informacij. Kar zato v sledečem poročamo, posnemamo iz iz raznih, zlasti čeških časopisov. — Tisolet let je tvoril razvoj bolgarskega naroda z ruskim svojem eno kulturno enoto in ko so l. 1877/78. Rusi Bolgare osvobodili izpod turške jarmu, je ono kulturno edinstvo dobilo tudi vnanji, vojni - politični izraz in po pravici so se Bolgari računali že bolj k iztočnim nego k jugoslovanom. Prvi ministri in politični voditelji osvobodjenih Bolgarov so bili tudi se Rusi. Noben človek torej ne more tajiti, da se imajo Bolgari takorekoč za svoje življenje zahvalili Rusom, svojim osvoboditeljem. Mlada svobodna Bolgarska seveda ni imela kulturnih delavcev. In tu so ji prišli na pomoč najbolj čisti. Dali so ji načnega ministra Konstantina Jirečka (1881-1882) in v njem tudi pisatelja bolgarske zgodovine. V sifiststvu sta Bolgarom bila učitelja Čeha Věšin in Mrkvička, pa tudi prvi ravnatelj bolgarskega narodnega gledališča je bil Čeh.

Čehi so bili učitelji in buditelji glasbe na Bolgarskem. Deloma so bili ti buditelji pozvani od bolgarske vlade. O glasbeni šoli takrat doli ni bilo govora; šlo je s početka za vojaško glasbo in in so bili kapelmiki večinoma Čehi, poleg njih tudi Rusi in Bolgari. Dvorno kapelo sta dirigirala Čeha Chochola in Macák. Bolj nadarjeni bolgarski mladeniči so hodili potem v tujino se izobraževati, posebno radi na Češko. Na Češkem so se izobraževali Hrdov, Nedelov, Hadžiev, Radoslavov itd. Čehi so vedeli, da morajo Bolgarom razvijati glasbo zlasti na temelju narodne glasbe: Čehi kakor Chochola, Macák, Jernaf, Svoboda, Novšiml itd. so skrbeli in harmonizirali narodno

bolgarsko glasbo, popevke, plesje itd.). Znamenito in morda sploh celo za mlado bolgarsko godbo je skladnična pesnitev, ki jo je leta 1913 komponiral Macák, namreč »Drinopole, ki vsebuje čisto narodno bolgarsko glasbo. Prvo oporo za bolgarsko snovjo »Kamen in Cene« (pesnitev Vazova) je komponiral Čeh Kautský. Na bolgarski pozornici je nastopala dolgo časa češka pevka Nevšimalova. Pri ustanovitvi sofijskega konservatorija sta bila pozvana Čeha prof. Cibulka in profesorka Prokopova. Pa tudi k češki znanosti so se radi zatekali Bolgari. Bolgarski dijaki so hodili v Prago študirati. (Radoslavov je pobijal poljedelsko visoko šolo v Taboru), imeli so tam celo dvoje društev in zlasti bolgarski medicini so se radi priznavali za češke učence. Za svoj politični in kulturni preporod so torej Bolgari v obliki meri hvalje dolžni Rusom in Čehom, kolikor niso držali čelasti zdravniški iz francoske kulture. Slovenci smo Bolgarom dali stenografsko Bezenška in umetniško Boršnikovo.

Sedaj pa, ko so Bolgari skupno z Nemci zavajevali Makedonijo, del Srbije in Dobružo, je nastal v vsem tem odločen obrat. Prel je izmed tujih jezikov na Bolgarskem povsod bilo sleh rusčine in francosčine, sedaj pa čuješ v trgovini le nemščino in nemščina se uveljavlja tudi v znanosti. Nekateri bolgarski krogi živo agitirajo za kulturno zvezo z Nemci, zlasti z Nemci iz države. Na Dunaju se pa z avstrijske strani dela na tako zblizanje, n. pr. na to, da bi se podpirali bolgarski dijaki na Dunaju. Znanja je tudi namera, ustanoviti pri graški univerzi »Balkanski institut«. S l. januarjem 1918 se odprli v Sofiji medicinska fakulteta (dasi je bil rektor univerze Šiškov proti temu, da bi sedaj v vojnem času otvarjala fakulteta, ki bi služila zgolj vojaški praksi). V »Deutsche med. Wochenschrift« agitira neki Bolgar za nemško pomoč, ki naj bi jo novi fakulteti dale nemške univerze z njimi silami in prevodi medicinskih nčnikov. Pred kratkim sta baje prišla na Češko dva bolgarska profesorja, da bi študirala češke razmere ter sta šla v to svrhu v — Liberec in se informirala pri tamošnji nemški trgovski in obrtni zboru.

stev. Navzočih je bilo 6 poslancev. — Razgovor je bil prav živahen in so se razmotrivala najrazličnejša vprašanja, tičočja se obnovitve Goriske in vrnitve beguncev. Reči moremo, da započeto delo v prid Goriske mora roditi dober sad.

Težka nesreča pri Nabrežini. Dva dekleta sta našla pred par dnevi pri Nabrežini ročno granato, katero sta pobrala. Pol ure potem je granata eksplodirala in ubila onega dekleta, tržaškega dijaka, ki jo je pobral, in še dve drugi osebi; ena oseba je težko ranjena.

Umrla je v Trstu gospa Alojzija Stoka, soproga gosp. trgovca in poselnika Jakoba Stoka. Pokopnica je bila iz znane Komelove rodbine z Ajševice pri Gorici.

Za vrnitev beguncev na Gorisko. Po iniciativni ministarstva za notranje stvari se je dne 28. t. m. vršilo na tržaškem mestništvu posvetovanje o glavnih pravih za vrnitev beguncev na Gorisko. Posvetovanja, kateremu je predsedoval dvorni svetnik baron Glanz, so se udeležili zastopniki ministrstva za notranje stvari, prehranjevalnega urada, notranstvenega obratnega skupinskega poveljstva v Gorici, deželna, ga odbora goriskega, odbora za begunce na jugu in osrednjega odbora za vrnitev beguncev in obnovu Primorja (zastopnik drž. posl. dr. Rybář), c. kr. okrajnih glavarstev na Goriskem, več namestniških referentov, kakor tudi en zastopnik tržaške apro. vizacijske komisije. Zastopnik ministrstva za notranje stvari je podal poročilo o dose. danih korakih in namenih omenjenega ministrstva, kakor tudi o velikih težavah, ki jih bo treba premagati. Z ozirom na večja ali manjša poskodovanja posameznih krajev je predlagal, naj se vsi kraji razvrstijo v 2 skupini. V kraje I. skupine bi se vrnili takoj dovolila, v one druge skupine pa se šele po ustavitvi potrebnih predp. govej. S tem predlogom so soglasni val udeležniki. O razvrščanju se je vnela živahna razprava, tekem katere je drž. posl. dr. Rybář opozarjal na skrajno počasno poslovanje vojaškega urada za potna dovoljenja in zahteval, naj se v tem oziru politične oblasti vendar enkrat emancipirajo od vojaških. Posebno je omenil slučaj Ri. hemberčanov, ki vkljub priporočilu vseh poklicnih oblasti ne morejo doseči vojaškega dovoljenja. Zastopnik ministrstva za notranje stvari je izjavil, da se namerava predpise o potnih dovoljenjih predelati v naznačenem smislu. Seznan krajev, ki so bili uvrščeni v prvo, osrednjo drugo skupino, bo v kratkem objavljen. Tu bodi le omenjeno, da sta ves advošt in ves kobarški okraj uvrščeni v prvo skupino, mesto vrednih slučajih izdajo dovoljenja tudi za kraje druge skupine. — Obširno se je razpravljalo o aprovizaciji. Zastopnik prehranjevalnega urada je izrazil neko željo glede aviziranja transportov vračajočih se beguncev. Od več strani se je dokazala neizvedljivost te zahteve in se je poudarjalo, da treba poskrbeti za večjo zalogo. Zastopnik deželne odbora je naglašal tudi politično važnost dobrega prehranjevanja toliko vračajočih se beguncev, kakor tudi prebivalcev v naših pridobljivih krajih, ki so bili med laško okupacijo navajeni na dobro in obilno hrano. Na koncu je drž. posl. dr. Rybář še priporočal, naj se begun. cem omogoči in dovolj, da si vzamejo seboj kolikor možno hrane in hišne opravke iz sedanjih bivališč, zlasti iz taborišč. Tudi v tem oziru je dal zastopnik ministrstva za notranje stvari, okrajni glavar Neugebauer, zadovoljiva zagotovila. Iz vse štiri ure trajajoče razprave so udeležniki odnesli vtis, da bo možno premagati vse velike težave le tedaj, če se vsi poklicni faktorji držijo v delu. Zlasti se je apeliralo tudi na županstva in oba begunška odbora.

Eksplozija v reškem pristanišču. »Az Est« poroča, da je v reškem pristanišču eksplodiral tovorni parnik »Split« s 35 vagoni karbita. Kapitan in mnogo moč posadke je težko ranjenih. Vzroki so še neznani.

Svojega moža išče begunka Alojzija Lazar, doma iz Bukovice št. 13. pri Volčji drugi. Najbrže je vjet v Rusijo. Enkrat je pisal in sicer 11. novembra 1916, in med drugim omenil, da se nahaja s Antonom Humarjem z Banjske in pred tem da je bil skupaj s bratom Francetom in Silvestrom Sakšid iz Prvadin. Ker ni navedel ne kraja in ne dežele in se sedaj tudi nič ne ve o njem, se prosi poročila, ako bi kateri njegovih tovarišev kaj vedel o njem, na naslov: Alojzija Lazar, Rudnik pri Ljub. jani št. 38.

Dnevne vesti.

— **Vojna odlikovanja.** S srebrno hrabrostno svetinjo sta odlikovana desetica I. sap. bat. Jos. Miklin in Gasper Ogrin. S srebrno hrabrostno svetinjo II. razreda saperji: Mihael Kozina, Fran Lavrič, Anton Milost. Drugič sta odlikovana z bronasto hrabrostno svetinjo desetica I. pešpolka Fran Bartelj in Gregor Punč

Književnost.

— »Književni jug.« Prejeli smo prvi broj te nove jugoslovanske književne in umetniške revije s sledečo vsebino: Miko Bartulović: Zadaci vremena; — Ivo Vojnović: Imperatrix; — A. Trestić: Pavičič; — Dr. J. A. Glonar: Po tridesetih letih; — V. Nator: Majka Margarita; — Ranko Simunović: Besknežnici; — Mirko Kopčija: Krš; — Vladimir Corović: Milutin Bojić; — Jerolim Miše: Pjesme osame; — Ivo Andrić: Ex ponto; — R. Katalinić: Jeretoy: Stari panj; — Walt Whitman: Pesme; — Arbitr: Kazalište i muzika; — V pregledu piše N. Bartulović o Vojnovićevim »Akordima«, o Petra Petrovića »Miraku« i novelama R. Nikolića; — U. Donadini piše o Nasorovim »Istarskim pričama«; Iv. And. o »Erni Kristen« Kumičića in Vl. Čoprić o Wesselsdorsovoj študiji o Vojnoviću; — V bilježnikah se govori o pjesničkim jubilejima, proslavi Vojnovića. Proletnom Salonu, izvečaju Historiji Srba itd. — Kot spomeničko prilogo donosa glavo Krista od Ivana Meštrovića. Naslovni list in inicijale je izdelal prof. T. Krizman. List izhaja dvakrat mesečno v latinici, cirilici in tudi s slovenskim tekstom. Letno stane 32 K, polletno 16 K, četrtletno 8 K. — Posamezne številke 3 K 50 v. — Rokopisi, pisma in denar se pošiljajo na adresu »Književni jug«, Zagreb, Omdulčeva ulica 29.

— France Kramarič: Slovensko-nemški slovar in Deutsch-slovenisches Wörterbuch. Drugi, popolnjeni tatis. Wien v. Leipzig. A. Hartebens Verlag. — V Bartuloviću poliglotni zbirki slovne in slovarjeve je naša slovenska zastopana po vseh poljih slovni, ki sta kljub avtorjevi oni, pogosto dosegala še drugi tatis. Posebno slovensko-nemški del je čudna mešanica slovenske in hrvaške, kar nam vzbuja sum, da je sestavitelj slovenske sploh ne smisel. Tako najdemo med n. s. m. besedami takšne take, ki se izrazijo: bacati, baciti, barina (močvirje), beština (dedščina), beština (trgovina), biljar (botanik), blag, bla (pramnik), buktinja, čama, čamar, čedo (otrok), čelienka (število), čupati, dihrivost (hrupenja), dimti, dosetiti se, do, počiti, dubok (globok), gorušica, harmičar, jambaz, hvastiti, jučer (včeraj), kiša, kiše, kras, klupka, kosa (las), košulja, kuca, lebeti, momak, munja (blik), nalasiti (nasti) itd. itd. brez konca in kraja! — Nekdo je našel naša leta pri nas uvajati oblike »hrčar, kritičar, logičar, botanikar, matematičar, kemičar...« Menda sam ne čuti, da se v teh masivnih končnicah ne protaka jugoslovanska kri, ampak nečedna germaniška sokrva (Lyrker, Kritiker...). Po teh metodah nam k sreči ni treba boga, čiti jesika, ker smo s pristnim, nepokvarjenim blagom dovolj založeni.

Darila.

Beština darilo v znesku 52 K je po naša gospodinja Terezija Wittman iz Mo. kronoga s. in kr. rezervni bolničarici št. 2, ad. št. 3 v Celovcu, kateri znesek je nabrala v Mokronogu pri dobrovoljnih ljudih, saj je naša ranjena žena na željustih. Za njen trud, s katerim je olajšala gorje, ubogim ranjenim, naj ji bode Bog plačnik!

Darilo za Krovov spomenik (VII. izd. Od 11. do 18. decembra 1917.) Po 128 K: Uredništvo »Mira« v Celovcu. Po 100 K: Čevljarska družba v Miru, tačas v Vrbovi, Stajersko (po Jugosl.). Po 326 K: 10 v. Darilo »Slov. Narod« (»Sl. Narod« 12. decembra). Po 300 K: Kmečka družina in posejstva, Radovljica; Ka. pol. šol. nabrano v imenu Narodno-socijalne organizacije v Trstu (drugič). Po 100 K 60 v. Darilo »Slov. Narod« (»Slov. Narod« 12. decembra). Po 154 K: »Hrvatki Heta, Pola (darovali so Jugoslovani v 1. kr. strojni toli vojne mornarice v Polji). Po 120 K: Občinski odborniki občine Blavice. Po 100 K: Šolka »Učiteljskega poveraja« v Ljubljani: Karol Širok, za Narodno-socijalno mladinsko organizacijo v Trstu; Anton Klun, Ljubljana, Franci. knjižarna ulica 4; občina Lukovica; Konrad Fexter, Supnik, Višnja gora; Ivan Jane, Supnik, Gol pri Vipavi; Frane Bore, tajnik Vinogorjske družbe v Smarči; Anton Križna, Supnik, Homec. Po 82 K: Jakob Duhana, Supnik, Oslinica. Po 77 K 40 v. »Mikael Oswald, Mörsenbatt, 8 vojna pošta 186. Po 60 K: Občinski odborniki v Škoci, kjer pri Mokronogu; sestobolci v zavodu sv. Stanislava v St. Vidu; županstvo Spod. je Idrija po položajih Slovenca. Po 54 K: Rudolf Raktelj, Supnik, Bistelsko, Stajersko. Po 50 K: Mihael Pintar, notar, Cerkljica (po Jugoslav.). dr. A. Lampret v Poljudu, sedaj na Reki; Ivan Goršek, Supnik, Goraja Ponikva pri Zalcu; Nelmenovan (po Jugoslavani); Nelmenovan (tudi po Jugoslavani); povodom istopisa dr. Schusterchitsa in Jaklitscha iz Jugoslo. knjižnega kluba sbral kvartet pri Jerneju in Miklavšev večer; Hranilnica in posejstva za Sv. Lenart pri Sedmih Studencih, Korolko; dijakci nekake srednješolskega zavoda v Ljubljani; dr. Josip Debeve, s. kr. profesor, Ljubljana. Po 40 K: Martin Škr, knj. vojni kurat (po Jugoslavani). Po 30 K: Andrej Poberaj, Vinogorje, Višnja gora (po Jugoslavani); čevljarska družba, Dobrošava pri Zircu (po Jugoslavani); Josip Bartok, nadučitelj, Oep pri Črnomlju; Gorčič begunci v Novih pri Logatcu; Nik. Stanek, Supnik, Primorskem pri Kranju. Po 37 K 10 v. Ciani Kmetstvo, Zveša, sbrani na obnem sboru v Goranjem polju pri Novem mestu. Po 35 K: Občina Kmetstvan pri Mokronogu. Po 32 K: Florijan in Bleda. Po 30 K: Grafenauer, po vladne, knj. svetnika dr. Detela; Jožef Marinko, občinski svetnik, Ljubljana (po Jugoslavani); Rado Lah, inženir, Trst; Jernej Zm, knj. svetnik, Gorice nad Kranjem; Ana Zm, učiteljica, Sv. Križ pri Liti; Helena Zm, učiteljica, Polica pri Višnji gori; Vane Piber, deč. poslanec, Gorje. Po 15 K: Fran Frank, vikar v Oseku, tačas v Škocijani pri Mokronogu. Po 10 K 10 v. Ivan Terjav, vikar, Novo mesto. Po 10 K: Bili Jemec, bogoslovec v Ljubljani; Tomo Tavdar, darovalni oficijal, Brdo; Jos. Katol (po »Slovenca«); Ivan Pletil, računski podčastnik, I. R. 22; Miha Dobeljak in tovarniki, Trdica; Anton Lovca, s. kr. višji sodni svetnik, v pok.; Janko Kojančič, Gorje; Ivan Juričič, poštar pošte št. 3 na Bledu. Po 5 K: Fran Matkovec, kurat, Učje pri Ajdovščini. Skupaj 4097 K 10 v. Glasnik prednjih letov 27.972 K 20 v. Vesta današnjih časov 32.900 K 20 v. — Ljubljana, 12. decembra 1917. — Odber za Krovov spomenik.

Iskreno in odgovorno predstavlja: Valentin Kojančič. Glasnik in »Slov. Narod« odobrova.

Kupi se 2 — 3 pare moških, ne prestarah ali omladnih 4405

konj za tovarno vožnjo

Ponudba veletrgovcu z vinom Radislav Petrič Trst, Via Goppa 12.

Vojasni koledar za l. 1918

Slovenski vojak

je ravno izšel ter se dobiva vezan in krasno s slikami opremljen v vseh knjigotiznicah v Ljubljani in v raznih trgovinah na deželi po 1-50 K. Razpošilja ga pa tudi založnik Janke Nep. Jeglič, šolski voditelj v Ljubljani, ki daje običajen trgovski popust vsem, ki naroče večjo množico izvodov.

P. n. trgovci, učitelji in sploh prijatelji ljudstva, naročite vojakom in drugim to potrebno knjižico! 4517

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Povečane slike

do nara. velikosti, kakor tudi oljate portrete na platno izvršuje umetniško po vsaki fotografiji 185

Davorin Rovšek
prvi fotografski in povečevalni zavod
v Ljubljani, Kolodvorska ul. 34 a.

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Vizitnice Narodna tiskarna.

Hotel „Pošta“ na Jesenikah

kljub vojnu času še dobro obiskan, se z vsi opravila vred in z lastnim rthjo lovom proda ali zamenja za h 50 v Trstu. Hotel ima električno razsvetljavo in svoj lastni vodotok, ter leži na prometnem kraju v bližini koševora in oddaljen 15. minut od velike tovarne. Pojasnila daje lastnik: AL. SCHREY, Jesenice, Goranj. 4465

Kostanjev in brastov les

vanko množimo, od 10 cm debelosti naprej, kupi po najvišji ceni Josip Cizel, na Polzeji, Stajersko. 2374

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!

Najhitrejšje po pošti nakazati!